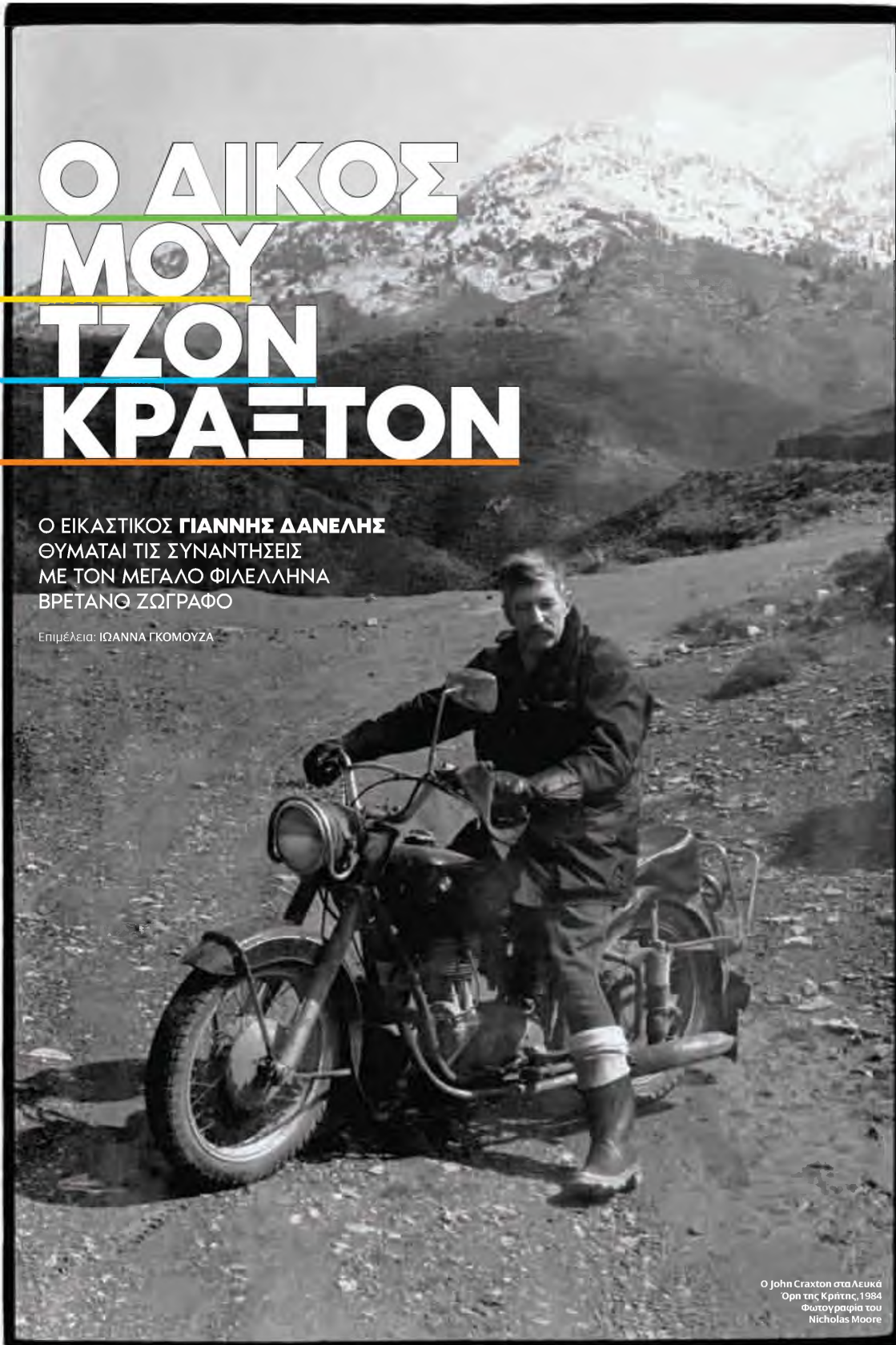

TEXNH

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΤΖΟΝ ΚΡΑΞΤΟΝ

Ο ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΣ **ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΑΝΕΛΗΣ**
ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΦΙΛΕΛΛΗΝΑ
ΒΡΕΤΑΝΟ ΖΩΓΡΑΦΟ

Επιμέλεια: ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Ο John Craxton στα Λευκά Όρη της Κρήτης, 1984
Φωτογραφία του Nicholas Moore

© JOHN CRAXTON/ESTATE AND COURTESY OF BACS

«Βοσκός», 1984
 Τέμπρα σε μουσαμά,
 154 x 102 εκ.
 Craxton Estate
 Έργο από την έκθεση «John
 Craxton: Μια ελληνική ψυχή»
 στο Μουσείο Μπενάκη
 Ελληνικού Πολιτισμού
 (Κουμπαρή 1)

Ο Τζον Κράττον που γνώρισα είχε μια απλότητα και ευθύτητα, δεν μασούσε τα λόγια του, ό,τι ήθελε να σου πει θα σου το έλεγε ξεκάθαρα, αλλά με έναν τρόπο που δεν θα σε προσέβαλλε. Για αυτό τον ξεχωρίζω. Όμως τον αγάπησα ως άνθρωπο γιατί μου είπε «προχώρα». Θα σας πω τι εννοώ.

Σπουδαζα οικονομικά με μαθηματικά στο Λονδίνο, το πάθος μου όμως από μικρό παιδί ήταν η ζωγραφική. Το όνειρο γκρεμίστηκε όταν στα 14 διαγνώστηκα με δαλτωνισμό (αχρωματοψία). Θυμάμαι ότι ο γιατρός μου είχε πει χαρακτηριστικά τότε, ως σχήμα λόγου, ότι δεν θα μπορούσα να γίνω ζωγράφος ή πιλότος. Οι γονείς μου επίσης με είχαν αποτρέψει και δεν ήθελαν να γίνω ζωγράφος. Αποφάσισα να μη μείνω στην Ελλάδα, γιατί πίστευα βλακωδώς πως «η Ελλάδα τρώει τα παιδιά της» και πως στο εξωτερικό τα πράγματα θα ήταν πολύ πιο εύκολα και πως κάτι θα γινόταν – και θα έβρισκα τον τρόπο να ασχοληθώ με την τέχνη.

Στο University of London, όπου σπουδαζα, έχει πολλά κολέγια στα οποία μπορείς να παρακολουθήσεις ως ακροατής διάφορα μαθήματα, χωρίς να πάρεις πτυχίο, και, μάλιστα, έκρυβα από τους καθηγητές μου ότι είχα αχρωματοψία γιατί φοβόμουν ότι αν το ανακάλυπταν θα με έδιωχναν. Μετά τη βασική μου εκπαίδευση και λόγω των βαθμών μου στα μαθηματικά με δέχτηκαν με υποτροφία να κάνω μεταπτυχιακό στην πληροφορική. Εκεί πάλι βρήκα τρόπο να συνδέσω τις σπουδές μου με την τέχνη, κάνοντας μοντελοποίηση τις ιδέες που ήθελαν να υλοποιήσουν οι εικαστικοί.

Το 1999 και ενώ συνέχιζα τις σπουδές μου στο Πανεπιστήμιο του Μπαθ, αναζητούσα την άποψη ζωγράφων για την εικαστική μου δουλειά ώστε να δω αν έχει νόημα να συνεχίσω. Μας είχαν πει στη σχολή ότι «σε θέματα που αφορούν τη δουλειά σας» θα πρέπει να ζητάμε τη γνώμη των ειδικών, οπότε μπήκα σε αυτή τη διαδικασία. Είχα στείλει επιστολές σε 4-5 καλλιτέχνες. Δυο-τρεις μου απάντησαν. Ένας από αυτούς ήταν ο Τζον Κράττον. Του έγραψα, λοιπόν, με τρομερή νεανική άγνοια κινδύνου: «*Θέλω πάρα πολύ να έρθω στο εργαστήριό σας, αν ζωγραφίζετε ακόμη, γιατί σας θαυμάζω πολύ*». Όταν του έστειλα την πρώτη φορά, δεν ήξερα καν τι ηλικία είχε. Δεν ήξερα τίποτα σχεδόν για κείνον. Το μόνο που υποψιάζομαι ήταν ότι μάλλον πρόκειται για κάποιον Άγγλο, ελληνικής καταγωγής που ζωγραφίζει ελληνικά θέματα. Επίσης, περίμενα σαν να μου το χρυστούσε η ζωή ότι εκείνος όφειλε και έπρεπε να με δεχτεί σε ακρόαση. Νεανικό θράσος που από τη μια απορώ με τον εαυτό μου πώς το έκανα, από την άλλη χαίρομαι, γιατί έτσι μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω έναν υπέροχο άνθρωπο. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά πίστευα σε μια αλάνθαστη διαίσθηση πως θα ενθουσιαζόταν με τη δουλειά και το ταλέντο μου, πράγμα που –φυσικά– και δεν έγινε. Τώρα που καταλαβαίνω τι μου έλεγε τον καιρό εκείνο, τον ευχαριστώ για το τόσο λίγο, αλλά τόσο ουσιαστικό ενδιαφέρον που μου έδειξε. Σοφός, έξυπνος, καλλιεργημένος, κι εγώ τότε ανόητος, παρορμητικός και αδαής. Θυμάμαι μου είχε πει στην πρώτη μας συνάντηση: «*Φαίνεται να έχεις ταλέντο αλλά η δουλειά που έχεις να κάνεις απλώνεται σαν θάλασσα και πώς θα την περάσεις; θα αντέξεις να βγεις στη στεριά χαρούμενος και ικανοποιημένος*». Ναι, του είπα εγώ βιαστικά: γύρισε, με κοίταξε και χαμογέλασε. Εκείνο το βλέμμα κουβαλώ από τον Τζον και πορεύομαι σήμερα για να φτάσω απέναντι χαρούμενος και ικανοποιημένος!

Πιστεύω ότι μπορεί να μου απάντησε επειδή ήμουν Έλληνας. Αλληλογραφούσαμε σχεδόν από το 2005, ενώ ταξίδευα μεταξύ Λονδίνου και Ελλάδας. Φυσικά, του έστειλα φωτογραφίες των έργων μου, κήπους με πουλιά και άλλα τέτοια, και άλλοτε μου απαντούσε, άλλοτε πάλι όχι. Δεν ενθουσιαζόταν, αλλά ούτε και με απέρριπτε. Στην αλληλογραφία μας είχε τη συνήθεια να μου στέλνει και δικές του κάρτες –τυπωμένες βέβαια, όχι χειροποίητες που ζωγράφιζε νεότερος και έστελνε σε φίλους– κι έτσι έχω αφιερώσεις του με τρεμάμενη γραφή στα ελληνικά που λένε «*Στον φίλο μου Γιάννη*».

Πραγματικά τον γνώρισα, την άνοιξη του 2006, όταν πήγα να τον δω στο σπίτι του στο Hampstead. Φοβόμουν λίγο γιατί δεν ήξερα τι θα συναντήσω. Στα γράμματα, άλλωστε, δεν ήταν ξεκάθαρο ούτε μπορούσα να καταλάβω αν όντως του άρεσε η δουλειά μου ή όχι. Στην πρώτη μας συνάντηση ήμουν κήπως τρομαγμένος. Δεν είχα πάει ποτέ ξανά σε αυτό το προάστιο του Λονδίνου που είναι καταπράσινο, με μεγάλα σπίτια. Βρίσκω τον δρόμο, χτυπάω το

©JOHN CRAXTON ESTATE AND COURTESY OF DACS

